

Tortosa torna a tenir museu

El 30 de setembre passat va obrir portes el nou Museu de Tortosa, que portarà l'afegit de Museu Històric i Arqueològic de les Terres de l'Ebre. Està ubicat en un espai de gran valor arquitectònic, el complex modernista de l'antic escorxador, al barri de Remolins, obra de Pau Monguió Segura, que fou arquitecte municipal entre 1901 i 1908.

Josep Bayerri Raga

Joan Abril Guanyabens arribà a Tortosa com a arquitecte municipal el 1882. Home de gran cultura, tenia un gran interès per recuperar els vestigis arqueològics, en especial ceràmiques, que anaven apareixent a mesura que es construïen nous edificis al recentment encetat exemple de la ciutat. Amb aquells materials l'ajuntament decidí crear el Museo Arqueológico de la Ilercavonia (acord de 25 de juliol del 1900), que s'instal·là als baixos de l'Escola de la Mercè amb Abril com a director "con carácter inamovible como demostración de aprecio por el celo, interés y laboriosidad al reunir y coleccionar los objetos que han de figurar en el mismo". Era alcalde Eduardo Rico i diputat al Congrés Teodoro González, el seu gran protector des de feia vint anys.

L'any següent, però, fou la caiguda definitiva del gonzalisme, en accedir el 5è govern liberal de Sagasta, que comportà a Tortosa la destitució de l'alcalde Rico, l'arquitecte Abril, el secretari municipal, l'administració de Consums, el director metge de l'hospital i un bon nombre d'empleats municipals; més o menys el que ells havien fet dos anys abans. Joan Abril continuà com a arquitecte diocesà, fins a la seva jubilació el 1926, amb importants obres de caràcter religiós, com ara l'església del Roser a Ferreries.

El novembre de 1910, el Museu es traslladà a l'església de Sant Domènec i l'any següent hi accedí a la direcció Federico Pastor i Lluís; aquell mateix any es col·locà al Museu el gran armari de pergamins del segle XVI, que fins aleshores havia estat a l'edifici de l'ajuntament. La documentació traslladada era tan important i voluminosa que

El nou Museu de Tortosa al complex de l'escorxador.

desplaçà la funció de museu per remarcar especialment la condició d'arxiu històric i administratiu de la ciutat, al qual s'afegiria la important hemeroteca el 1940. L'octubre de 1921 en fou nomenat director Enrique Bayerri Bertomeu, que ho seria fins a la seva jubilació, amb les interrupcions del període de revolucionari i la guerra. L'any 1932 l'ajuntament republicà, presidit per Joan Benet Piñana, homenatjà Joan Abril, que ja tenia 80 anys, i l'enomenà director honorari. Aleshores el centre s'anomenava Museu, Arxiu i Biblioteca Municipal de Tortosa.

Després de sis anys tancat, el juny de 1960 en fou nomenat el darrer director, Jesús Massip Fonollosa. Amb ell s'obrí un període en què el Museu es-

devingué centre de referència promouent trobades i activitats amb projecció nacional i acollint conferències i fins i tot representacions teatrals, alhora que el paranimf del centre universitari de la UNED entre 1974 i 1979. El juliol de 1983 l'Ajuntament de Tortosa i la Generalitat signaren un conveni per crear l'Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre, que suposava la separació en dos d'arxius i museu, fins al punt que el 1997, després d'obres de restauració i adaptació, l'arxiu s'instal·lava al Reial Col·legi de Sant Jaume i Sant Maties. Uns anys abans, el 1992, Massip n'havia deixat la direcció per jubilació, tot i que continuava participant voluntàriament en la seva gestió fins al final, essent-ne nomenat

director honorari. La normativa sobre museus dictada per la Generalitat en deixava fora el Museu de Tortosa, fet que, afegit a la manca d'interès de l'ajuntament i a la precarietat de les instal·lacions, del tot obsoletes, que continuaven a l'església de Sant Domènec, que l'ajuntament recuperaria per a altres usos culturals i cívics, portaren al seu tancament el 1997, fa quinze anys.

Ara s'obre una nova etapa amb instal·lacions modernes i vocació didàctica perquè el visitant pugui fer un repàs cronològic per la història de Tortosa i del territori d'influència al llarg dels diferents segles, organitzat en sis espais que corresponen a èpoques històriques diferents: Orígens, Ibers, Dertosa, Turtuxa, Tortosa i Modernitat. ■

Es lloga bar Centro Aragonés a Tortosa.

Pregunteu-ne les condicions al
tel. 977 446 052 o 622 237 325